

Media: TA NEA
ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

Page: 31,39

Published at: 31-05-2025

Author:

Surface: 353.58 cm²

Circulation: 24590

Subjects:

ΝΙΚΟΣ ΒΕΤΤΑΣ

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ BETTA

Παγκόσμιες ανησυχίες και προβλήματα

Στην επιφάνεια, τουλάχιστον, οι αναταράξεις και η ανησυχία από τις ανακοινώσεις μέτρων οικονομικής πολιτικής στις ΗΠΑ φαίνεται να υποχωρούν. Τα περισσότερα ακραία μέτρα αναβάλλονται ή ανακοινώνεται ότι θα εξαρτηθούν από ευρύτερες διαπραγματεύσεις. Η αρνητική εικόνα στις αγορές προϊόντων και κεφαλαίου λειτουργεί ως φρένο, τουλάχιστον προσωρινά, για πολλές από τις πολιτικές που ανακοινώνονται. Ταυτόχρονα, συνυπολογίζεται η σημαντική αντίδραση από επιμέρους φορείς και κλάδους της αμερικανικής οικονομίας.

Το ότι πολλά από τα μέτρα αναβάλλονται ή περιορίζονται δεν σημαίνει ότι δεν έχει υπάρξει ήδη ζημιά στην παγκόσμια οικονομία, ούτε πως οι κίνδυνοι πρόκλησης κρίσης έχουν εκλείψει. Κύριο συστατικό του προβλήματος είναι η υψηλή αβεβαιότητα που προκαλείται, που αναβάλλει επιχειρηματικές αποφάσεις και αποπροσανατολίζει τις προτεραιότητες πολιτικής. Ταυτόχρονα, το φάσμα του νέου προστατευτισμού επιβαρύνει βαθιές ανισορροπίες στην παγκόσμια οικονομία.

Δεδομένης της απειλής επιβολής δασμών, παρατηρείται αντίδραση εμπορικών ροών, με συσσώρευση αποθεμάτων. Στις επενδύσεις υπάρχει αναβολή σχεδίων, τάση αναμονής εντονότερη σε τομείς όπως η ενέργεια και όσοι επηρεάζονται από την πράσινη μετάβαση. Επίδραση έχει υπάρξει στις χρηματιστηριακές αγορές, όπου αυξάνεται η μεταβλητότητα, με τάση αρνητική, ενώ κεφάλαια έχουν μετακινηθεί από τις αμερικανικές αγορές προς άλλες, όπως οι ευρωπαϊκές. Στις αγορές ομολόγων καταγράφεται αύξηση ρίσκου, κομβικό στοιχείο της όλης εικόνας.

Σταδιακά, το επίκεντρο της προσοχής μετατοπίζεται από το ζήτημα των εμπορικών περιορισμών προς άλλα με ακόμη μεγαλύτερη βαρύτητα. Αλλωστε, η τροχιά του παγκόσμιου εμπορίου κλείνει έναν μεγάλο κύκλο τριών δεκαετιών και αναγκαστικά υπάρχει αναδιανομή ρόλων. Στα βαθύτερα ζητήματα πρέπει κανείς να τοποθετήσει αφενός τη δημοσιονομική ευστάθεια και τον ρόλο των ΗΠΑ και αφετέρου το ερώτημα των πηγών μεγέθυνσης της παγκόσμιας οικονομίας.

Τα σημάδια για την οικονομία των ΗΠΑ δεν είναι θετικά, παρά την υπεροχή της στην παραγωγικότητα και την καινοτομία. Ο συνδυασμός υψηλών ελλειμμάτων στο ομοσπονδιακό ταμείο με τη συστηματική άνοδο του δημόσιου χρέους προκαλεί ανησυχία. Σε οποιαδήποτε άλλη οικονομία, προσαρμογές νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής θα άμβλυναν τα προβλήματα, το κύριο ζήτημα όμως εδώ είναι η επίπτωση στις άλλες οικονομίες ιδίως αν χαθεί η εμπιστοσύνη στην ευστάθεια της αμερικανικής οικονομίας και του νομίσματός της. Το ζήτημα θα οξυνθεί, εφόσον υπάρξει αντίρροπη στόχευση της κεντρικής τράπεζας και της κυβέρνησης των ΗΠΑ για αντιμετώπιση ταυτόχρονου πληθωρισμού και ύφεσης.

Το κύριο ερώτημα αφορά τις βάσεις μεγέθυνσης της παγκόσμιας οικονομίας τα επόμενα χρόνια. Αυτή εξαρτάται κυρίως από την τεχνολογική πρόοδο και τις παραγωγικές επενδύσεις και ευνοείται από τη σταθερότητα κανόνων και τη διευκόλυνση μετακίνησης πόρων. Οι πρόσφατες εξελίξεις λειτουργούν επιβαρυντικά σε όλες αυτές τις διαστάσεις. Οδηγούν συνεπώς στο ερώτημα κατά πόσο μια επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας θα κάνει ακόμη δυσχερέστερη την πολιτική και δημοσιονομική διαχείριση των επιμέρους οικονομιών.

Ο Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του IOBE και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών